

Ds. Arjan van Groos (1962 - 2014)
Tekst: Exodus 15, 17
Ochtenddienst / middagdienst

1. **Broeders en zusters,**
2. **Zingen : Psalm 122 : 1 - 3**
3. **Lezing van de wet**
4. **Zingen : Psalm 5 : 3 en 4 (over het feit dat God goddeloze mensen niet in zijn huis toelaat)**
5. **Gebed voor vergeving van de zonden en vernieuwing door de Heilige Geest**
6. **Schriftlezing : Exodus 15 : 1 – 18 en Openbaring 15 : 1- 4**
7. **Zingen : Psalm 86 : 3 en 5 (over alle volken die samenkomen en zich voor God buigen)**
8. **Tekst : Exodus 15 : 17**
9. **Zingen : Lied 6 : 4 en 5**
10. **Dankzegging en voorbede**
11. **Slotzang : Psalm 92 : 5 - 8 (over de vromen die in Gods huis geplant zijn)**

Middagdienst

1. **Zingen: Psalm 122 : 1 – 3**
2. **Schriftlezing: Exodus 15 : 1 – 18 en Openbaring 15 : 1- 4**
3. **Zingen : Psalm 86 : 3 en 5 (over alle volken die samenkomen en zich voor God buigen)**
4. **Tekst: Exodus 15 : 17**
5. **Bediening van het Woord van God**
6. **Zingen: Lied 6 : 4 en 5**
7. **Belijdenis van het geloof op de wijs van Gezang 3**
8. **Dankzegging en voorbede**
9. **Collecte**
10. **Zingen: Psalm 92 : 5 – 8**

Geliefde gemeente van de Here Jezus Christus, broeders en zusters, groot en klein,
Hoe zouden jullie reageren, jongens en meisjes, als je vader je zou vertellen dat vanaf vandaag alle kinderen van je klas bij jullie in huis zullen wonen? Misschien zou je het wel leuk vinden. Want dan woont je vriend of vriendin ook bij jullie. Maar aan de andere kant zou het niet zo leuk zijn, want dan woont die jongen of dat meisje dat jij zo stom vindt ook bij jullie. Dan zie hem of haar niet alleen op school, maar ook thuis. Bij iedere maaltijd, als je aan het spelen bent, als je televisie zit te kijken. Hij of zij zit er altijd bij. Of stel dat het niet om je klasgenoten gaat, maar gewoon om mensen die je vader op straat is tegen gekomen. Dan zul je waarschijnlijk wel heel bedenkelijk kijken en heel wat vragen te stellen hebben. Want wat zijn dat dan voor mensen. Zijn ze wel aardig en moet dat nu. Een keer koffie drinken is niet zo erg, maar bij ons blijven wonen. Ja, misschien vindt je dat al wel teveel. Misschien reageer al wel zo negatief als je hoort dat de ouders van dat joch uit je klas dat je niet kunt uitstaan, komen koffie drinken. Want ja, dan is hij er natuurlijk ook bij. Je voelt al wel aan. Iemand in je huis ontvangen om koffie te drinken is niet altijd makkelijk. Nog moeilijker wordt het als zo iemand komt logeren. En het wordt nog veel moeilijker als zo iemand bij je komt wonen.

Als je iemand in je huis ontvangt, dan laat je iemand toe in je leven. Als het voor korte duur is dan lukt ons dat vaak nog wel. Maar een ander mens blijvend in je huis, in je leven toelaten, dat is veel gevraagd. In de meeste gevallen is het vaak teveel gevraagd. Niet voor niets willen we met veel meer mensen niet getrouwd zijn dan wel. Er zijn niet veel mensen in deze wereld die we elke dag om ons heel willen hebben. We willen dat alleen maar met de mensen die we graag mogen. De mensen waar we van houden. En in veel gevallen houden die mensen ook van ons.

Maar als de Here Israël weg voert uit Egypte heeft het volk nog niet veel vertrouwen in de Here. In zijn liefde en in zijn trouw. Toen ze de farao met zijn leger hadden zien komen en ze niet konden vluchten vanwege de Schelfzee, hadden ze tot de Here geschreeuwd. Ze hadden gezegd: “Waren er soms geen graven in Egypte, dat u ons hebt meegenomen om te sterven in de woestijn? Wat hebt u ons aangedaan door ons uit Egypte te leiden? Hebben wij u dit al niet gezegd in Egypte: laat ons met rust, en laten wij de Egyptenaren dienen. Want wij kunnen beter de Egyptenaren dienen dan in de woestijn sterven.” Ondanks al de wonderen, de tien plagen, die de Here in Egypte had laten zien, was het volk Israël nog niet tot waar geloof in God gekomen. Daar was nog altijd geen vertrouwen

in de Here. Het is dan ook volkomen terecht als Mozes met het volk in onze tekst zingen dat de Here hen brengt en plant op de berg die zijn erfdeel is. Het is niet het werk van Israël dat het weg is uit Egypte en een vrij volk is en in het land Kanaän mag gaan wonen. Het is het werk van de Here. Ik heb de tekst van vanmorgen dan ook zo samengevat.

Mozes en het volk Israël loven de Here die zijn volk naar zijn huis voert opdat het bij Hem zal wonen.

Hierbij zingen ze:

- 1. Over de kracht die de Here toont,**
- 2. Over de liefde die de Here bewijst,**
- 3. Over de lof die de Here verdient.**

We zullen dus eerst overdenken hoe Mozes en het volk Israël de Here loven om zijn kracht die Hij toont bij het naar huis voeren van zijn volk.

Dit lied van Mozes kent drie delen. In het eerste deel, de verzen 1 tot en met 3, begint Mozes de Here te loven om het machtige wonder dat de Here heeft gedaan. Door midden door de zee een pad te maken voor zijn volk. Enorme muren van water waren aan beide kanten van het volk geweest, toen het over de bodem van de zee naar de overkant trok. In de hoop zo aan de farao en zijn leger te ontsnappen. En toen ze zelf veilig aan de overkant waren gekomen en de farao en zijn leger hen bleven achtervolgen en zelf over de bodem van de zee gingen, had de Here plotseling de muren van water in laten storten en waren de farao en zijn soldaten verdronken. Nu waren ze echt vrij. De gehate farao was dood. En met hem was zijn machtige leger vergaan. Egypte was in één klap beroofd van zijn koning en zijn legermacht. Egypte zal jaren nodig hebben om over deze klap heen te komen. Zeker als daarbij in rekening wordt gebracht dat het land vreselijk verzwakt is door al de plagen die de Here over het land had gebracht. De vijand van Israël was totaal verslagen en daar hoefde Israël niet meer voor te vrezen.

Die blijdschap vindt zijn uitbarsting in die eerste drie verzen van het lied, waarin de Here wordt geloofd en geprezen om wat Hij met de farao en zijn leger heeft gedaan. Maar dat is niet het enige waarover in die eerste verzen wordt gezongen. Het volk zingt ook over zijn overgave aan de Here. Met name in vers 2 doet het volk dat. “De Here is mijn kracht en mijn psalm, Hij is mij tot redding geweest. Hij is mijn God, Hem verheerlijk ik, de God van mijn vaders, Hem prijs ik.” In iedere uitspraak zingt het volk over zijn band met de Here. Over de grote betekenis die Hij voor hem heeft. Niet ik ben sterk, maar de Here

is mijn kracht. De vreugde in mijn hart die heeft alles met Hem te maken. Hij is mijn psalm, mijn lied. Hij is mij tot redding geweest. Hij is mijn God. Hem verheerlijk ik. Wat spreekt hier een blijdschap over de Here uit. Wat voelt Israël zich rijk met zijn God, met de Here.

Het laatste vers van dit eerste deel, vers 3, leidt vervolgens het tweede deel in. Door allereerst te melden dat de Here een krijgsheld is. En door in de tweede plaats de naam van God in herinnering te roepen. De naam die ook in onze tekst twee maal genoemd wordt. De naam "Here". De naam die God aan Mozes geleerd heeft toen hij naar de naam van God vroeg bij zijn roeping in de woestijn. Ik ben de Here. Ik ben die Ik ben. Ik ben trouw aan alles wat Ik gezegd heb. Die twee aspecten, de trouw van de Here en het krijgsheld zijn, worden uitgewerkt in het tweede deel dat loopt van vers 4 tot en met 16. En het vers van onze tekst is dan een samenvatting en lofprijzing op deze heerlijke daden van God. Want in het eerste deel van onze tekst, staat de Here in zijn handelen centraal. De Here brengt zijn volk en Hij plant hen op de berg die zijn erfdeel is. Het is niet de verdienste van Israël dat het uit Egypte mocht wegtrekken en dat hun grote vijand, de farao met zijn leger, is verdronken in de zee. Nee. Het is het werk van de Here. Hij heeft hen bevrijd. Precies zoals Hij u en mij heeft bevrijd. Wij hebben onszelf niet verlost uit de macht van de duivel en zijn leger van boze geesten. O, nee. Integendeel. In ons hart ervaren we elke dag weer hoe het oude slavenhuis van de zonde ons nog aantrekt. Ook ervaren we soms dat het horen bij het volk van God ons niet met vreugde vervult. Zeker jullie, jongelui, kunnen daar soms heel erg last van hebben. Dat jullie ervan balen om naar de kerk te gaan, de catechisatie en de jeugdvereniging. De meeste van jullie ouders herkennen die gevoelens nog wel van vroeger, maar we moeten die gevoelens daarom nog niet koesteren en met elkaar in stand houden. Het zijn zondige gevoelens. Gevoelens die de duivel in onze harten opwekt om ons van God te vervreemden.

De Here Jezus heeft is onze krijgsheld. Hij is alleen de strijd aangegaan tegen de duivel en zijn leger en Hij heeft hem verslagen. De duivel is van zijn alles vernietigende kracht beroofd. Hij heeft geen zeggenschap meer over u en mij. Want Jezus Christus is voor uw en mijn zonden gestorven. Wij zijn niet langer van hem, maar wij zijn met lichaam en ziel het eigendom van Jezus Christus. Onze redding is Gods werk. En hoe indrukwekkend de verlossing van Israël uit Egypte ook was toch valt deze in het niet bij wat de Here Jezus met u en mij heeft gedaan. Er is niets van ons bij. En als we straks, wanneer de Here Jezus

terugkomt, met Hem gaan wonen in het nieuwe Jeruzalem, het erfdeel van de Here Jezus, dan is daar geen enkele verdienste van ons bij. Maar is het allemaal het werk van onze Drie-enige God, Vader, Zoon en Heilige Geest. Hij verlost en geeft ons het geloof waardoor we deze verlossing aannemen. Hij brengt ons en plant ons op de berg die zijn erfdeel is.

Hij brengt ons en plant ons. Over dat “brengen” heb ik nu al veel gezegd. Over dat planten wil ik het nu hebben. In het tweede punt.

Waarin we zullen overdenken hoe Mozes en het volk Israël de Here loven om de liefde die Hij bewijst bij het naar huis voeren van zijn volk. Misschien weten jullie, jongens en meisjes, nog dat we in het begin het gepraat over mensen in huis nemen. Mensen bij je laten wonen. Waarom we het daar over hebben gehad? Omdat dat nu precies is wat de Here met het volk Israël doet. Hij heeft het volk niet alleen bevrijd uit de macht van de farao, maar Hij geeft het volk ook een nieuwe plek om te wonen. Het volk zal toch ook ergens moeten wonen. Ja toch? Hoe zou jij het vinden als jij nergens een plek had om te wonen? Als je op straat moest leven en je geen thuis had? Dat zou toch heel erg zijn. Daarom leidt de Here het volk niet alleen uit Egypte, maar gaat Hij het ook een nieuw thuis geven.

En wat nu heel opvallend is, is dat Mozes en het volk niet zingen over hun land, hun erfdeel. Of over het huis dat God voor Israël gemaakt heeft. Maar ze hebben het over het erfdeel van God en over de plaats die God, de Here, zich tot woning heeft gemaakt. Het is het land en het huis van God. En op de berg die het erfdeel is van God wordt Israël geplant en in het huis van de Here mag Israël gaan wonen. Veel belangrijker dan het hebben van een eigen huis en eigen erfdeel is het mogen wonen bij de Here. In zijn nabijheid mogen zijn. De Here roept heel zijn volk om bij Hem te wonen. Nee, sterker nog. De Here neemt zijn volk in zijn huis en geeft zijn volk daar een vaste plaats. Hij wil zijn volk bij zich hebben. Zo lief heeft God zijn volk. Ook al weet Hij hoe ondankbaar dat volk is. Ook al weet Hij hoeveel zijn volk nog moet leren over de omgang met Hem en met elkaar. Ook al weet de Here bij voorbaat dat dit volk de vrede in zijn huis vaak zal verstoren, toch plant Hij het in zijn erfdeel. En dat woord “planten” geeft ook duidelijk aan dat het niet gaat om een tijdelijke opvang voor Israël. Zoals dat wel eens gebeurd in een sporthal als mensen niet veilig zijn in hun huis. Of hun huis er niet meer is. Denkt u nog maar aan de beelden die we weken hebben gezien van al die mensen die toen, bij de

vuurwerkramp in Enschede, hun huizen zijn kwijt geraakt. Nee, de Here geeft zijn volk een blijvende plaats in zijn huis. Zo lief heeft Hij hen.

En zoals de Here toen voor zijn volk Israël zijn huis had opengesteld om daar te wonen, zo doet de Here dat ook voor ons. De Here heeft u geroepen om in zijn huis te wonen. Ja, de Here heeft u een plaats gegeven in zijn huis. Toen u door de Schelfzee heen ging. Toen u de doop ontving, heeft de Here u gezegd: Ik neem u aan tot mijn kind. Ik zal uw Vader zijn en voor u zorgen. Kom bij Mij. Woon bij Mij. Leef met Mij. Elke dag weer. En hier vandaag. In deze kerk. In dit huis van God is uw plek. Hier bent u door de Here geplant. En wie zijn plaats leeg laat wekt op de minst de indruk dat die plaats hem niet zoveel doet. Ja, dat zijn Vader hem niet zoveel zegt. Dat het hem niet zoveel kan schelen dat zijn Vader teleurgesteld is, omdat hij niet is gekomen. En dan zeg ik het nog voorzichtig. De Here is verdrietig, ja Hij toorn, als wij slap zijn in de omgang met Hem. Op zondag. Maar ook door de week. Want we kunnen hier wel zitten, maar toch niet echt thuis zijn. Als we hier alleen maar onze tijd uitzitten. Of als we verder de hele week niet met de Here bezig zijn. Dan hebben we weinig oog voor de liefde waarmee de Here ons zoekt. Dan hebben we weinig besef van het verlangen van de Here om onze God en onze Vader te zijn. Leef dus elke dag in de nabijheid van uw hemelse Vader. Trek met Hem op. Wandel met Hem, zoals Abraham en Mozes met God hebben gewandeld. Zie toch zijn liefde die Hij u heeft bewezen en elke dag weer bewijst. Dat in de tweede plaats.

We zullen tenslotte overdenken hoe Mozes en het volk Israël de Here loven om de lof die Hij verdient bij het naar huis voeren van zijn volk.

Deze berg die het erfdeel van God is en die de Here tot zijn woning heeft gemaakt en waarbij we naar mijn mening moeten denken aan Jeruzalem, wordt tenslotte het heiligdom van de Here genoemd. Een heiligdom door de hand van de Here gesticht. Misschien hebt u de neiging om bij dit heiligdom puur te denken aan de tempel. De gedachte is ook bij mij opgekomen, maar toch heb ik hem later afgewezen. Want het gaat hier om een berg, die het erfdeel van God is. Die God tot zijn woning heeft gemaakt en die door zijn hand gesticht is. Er zijn ook uitleggers die bij de berg denken aan het berglandschap van Kanaän. Toch lijkt me dat ook niet zo voor de hand te liggen, omdat Kanaän meer het land, het erfdeel van Israël is. Ook vind ik het wat moeilijker te combineren met de uitdrukking “door uw hand gesticht”. Het gaat hier om een heiligdom door God gesticht waarin Hij zijn volk plant. Waar zijn volk woont. Ook in het licht van

hoe de Bijbel spreekt over Jeruzalem lijkt het mij het meest voor de hand te liggen om hier dus aan de stad Jeruzalem te denken. In eerste instantie in letterlijke zin. Als de plaats waar God woont, omdat daar de tempel staat. Ook als hoofdstad van Israël. Maar tegelijk is daar ook het geestelijk Jeruzalem. De stad van de vrede, waar God woont en waar uiteindelijk als zijn kinderen in vrede en liefde bij Hem zullen wonen.

In huis van onze hemelse Vader. Het huis dat vertrouwd mag zijn, maar dat tegelijk een heilig huis is. Een heiligdom. Een plek waar we de nabijheid en liefde van God ervaren, maar waar we tegelijk ervaren dat Hij God is en wij slechts mensen, schepselen zijn. Iets wat wij als zondige mensen, zo moeilijk beide vast kunnen houden. Een vertrouwelijke omgang met de Here kan heel makkelijk leiden tot een omgang waarbij vergeten wordt dat God totaal anders is als wij. Waarbij vergeten wordt dat Hij God is en wij maar mensen. Dat wij slechts zijn maaksel zijn. Zodat mensen met de Here omgaan alsof Hij een vriendje van school is. Zeker in onze tijd en in onze Nederlandse cultuur waar iedereen gelijk is, is een wat platte manier van omgaan met God een veel voorkomend verschijnsel. Aan de andere kant kan een diep besef van de heiligheid, een diep besef van het anders zijn van God, makkelijk leiden tot een afstandelijke omgang met God. Waarbij we niet meer met God durven wandelen. Waarbij we niet van genade durven leven. We moeten allebei vasthouden: de Here is dichtbij en tegelijk totaal anders als wij. Hij heeft ons lief als geen ander levend wezen. Zo groot is zijn liefde voor ons. Maar Hij verlangt ook dat wij die liefde als een kostbaar goed zien. Dat wij die liefde van Hem beantwoorden met onze liefde. Door Hem te eren zoals Hij is. Echt God en echt Vader. En als wij dus hier in zijn heiligdom zijn, dan spreekt de Here als een trouwe, krachtige en liefdevolle Vader tot ons. Maar Hij wil dan ook dat wij luisteren en dat wij Hem naspreken in ons lied, in ons gebed en in onze daden. Zodat Hij geloofd en geprezen wordt om zijn liefde, zijn kracht en macht. Ja, Hij wil dus dat wij, net als Israël dat door de Schelfzee getrokken was en als de overwinnaars van het beest aan de glazen zee het lied van Mozes zingen.

Groot en wonderbaar zijn uw werken, Here God, Almachtige; rechtvaardig en waarachtig zijn uw wegen, U, Koning van de volkeren! Wie zou niet vrezen, Here, en uw naam niet verheerlijken? Immers, U alleen bent heilig. Want alle volken zullen komen en zullen voor U neervallen in aanbidding, omdat uw gerichten openbaar zijn geworden.

Dat is het lied van de overwinnaars bij de glazen zee. Vergelijkbaar was het lied van Mozes en Israël bij de Schelfzee. Klinkt zo ook uw lied als u denkt aan hoe de Here Jezus u heeft bevrijdt van de dood?

Amen